

Biologische boeren in Noord-Holland

Digitale enquête 2012

Annelies Maarschalkerweerd
Stella Blom

SAMENVATTING

fotografie: Dick Boschloo

Samenvatting

De provincie Noord-Holland behoort tot de koplopers op het gebied van beleid voor de biologische landbouw. Biologische landbouw is voor de provincie een voorbeeld van de gewenste verduurzaming van de agrarische sector. Dat wil de provincie graag zo houden. Met het project Biologisch Ondernemen Noord-Holland ondersteunt de provincie bestaande en nieuwe biologische bedrijven. En onderzoekt de provincie mogelijkheden voor het beschikbaar krijgen van extra gronden voor de biologische sector.

Binnen het project Biologisch Ondernemen Noord-Holland heeft DSP-groep een digitale enquête uitgevoerd met vragen over de toekomstplannen van de biologische boeren in de provincie. De uitkomsten zijn gebaseerd op een totale respons van 51 biologische boeren uit de provincie Noord-Holland.

De biologische boeren

Het merendeel van de biologische boeren in Noord-Holland bestempelt zichzelf ook als biologisch bedrijf (82%). Het grootste aandeel van de bedrijven bestaat uit melkveehouderijen (42%), akkerbouw (10%) en overige rundveebedrijven (10%). Een kleiner deel van de biologische boeren houdt zich bezig met activiteiten als een opengronds groentebedrijf, fruitbedrijf of opengronds bloemenbedrijf.

In Noord-Holland hebben de aangeschreven biologische boeren in totaal 2.525 hectares land in gebruik. Zij hebben gezamenlijk 1.164 hectaren in eigendom en 1.299 hectaren in pacht. Gemiddeld hebben de biologische boeren 50 hectaren in gebruik, waarvan 24 in eigendom en 26 in pacht. Ongeveer de helft van de boeren heeft een melkquotum en het gezamenlijk quotum ligt op 8.023.827 liter melk, met een gemiddeld quotum van 157.330 liter. Een meerderheid van de biologische boeren onderneemt nevenactiviteiten op zijn bedrijf, het gaat om 72,5% van de biologische boeren. Hierbij valt op dat natuur, zorg en educatie meer voor komt en dat er substantiële aanvullende economische dragers zijn als spin-off van het biologisch ondernemen. Slechts 16% van de biologische bedrijven bevindt zich in een natuurgebied. Een kwart van de bedrijven ligt in een straal van 1 km bij een natuurgebied¹ en meer dan de helft van de bedrijven ligt niet in een natuurgebied (56,9%). Het totaal aantal hectare binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is 657 hectare.

Noot 1 Ligging van bedrijfsgronden in of nabij een natuurgebied kan betekenen dat er aanvullende eisen aan de bedrijfsvoering of het grondgebruik worden gesteld. Bovendien kunnen er financiële regelingen van toepassing zijn.

Groeipotentieel biologisch areaal

Om de provinciale areaaldoelstelling van 7% (9.000 hectare) biologisch areaal in 2015 te realiseren, ondersteunt de provincie bestaande en potentiële biologische bedrijven en zoekt ze naar mogelijkheden voor het creëren van extra gronden. De provincie Noord Holland vindt het belangrijk dat bestaande biologisch ondernemers hun areaal gecertificeerd kunnen houden en kunnen uitbreiden.

Het groeipotentieel van de biologische boeren lijkt groot. Twee derde van de biologische boeren wil haar biologisch areaal graag uitbreiden in de komende 2 tot 5 jaar (622 hectare en 4.380.051 kg melk) en een kwart van de boeren wil een gelijk biologisch areaal behouden. Een goede voorbereiding op de toekomst en de groeiemarkt die wordt voorzien zijn belangrijke redenen om uit te willen breiden. Daarnaast is de passie van de biologische boeren en de wens om de continuïteit van het bedrijf te behouden leidend. Slechts enkele biologische boeren geven aan dat zij areaal willen afstoten in de aankomende 1 á 2 jaar, waarbij het gaat om een totale inperking van 32 hectare.

Toekomstige bedrijfsvoering

Bij meer dan de helft van de biologische bedrijven worden er geen veranderingen in de bedrijfsvoering voorzien. Bijna een derde van de bedrijven ziet op termijn een bedrijfsopvolging (vanuit familie). Enkele bedrijven gaan hun bedrijf op termijn overdragen naar externen en enkele bedrijven besluiten tot bedrijfsbeëindiging in de komende jaren.

De meeste biologische boeren (56,6%) die een bedrijfsopvolging (vanuit familie) voorzien geven aan dat dit over meer dan 5 jaar zal plaatsvinden. De bedrijven blijven na bedrijfsopvolging wel biologisch gecertificeerd. Enkele bedrijven zien de bedrijfsverandering al plaatsvinden in de aankomende vijf jaar. De gemiddelde leeftijd van de bedrijfshoofden is op dit moment 56 jaar, waarbij het oudste bedrijfshoofd in 1947 geboren is en de jongste in 1966. De gemiddelde leeftijd van de opvolgers is op dit moment 24 jaar, waarbij de oudste opvolger in 1978 geboren is en de jongste in 2000.

De enkele boeren die hun bedrijf over willen dragen geven wisselende termijnen aan, waarbij twee van hen geen concrete termijn hebben aangegeven. De bedrijven blijven elk na bedrijfsopvolging biologisch gecertificeerd. Er zijn slechts twee boeren die hun bedrijf willen beëindigen, de een op korte termijn, de ander over meer dan vijf jaar.

Bekendheid website en informatie en ondersteuning

De websites www.groenegronden.nl en www.biologischondernemen.nl zijn voor bijna de helft van de biologische boeren onbekend. Ongeveer 40% van de boeren is wel bekend met (een van) de website(s) en heeft deze ook al eens bezocht.

De biologische boeren staan welwillend tegenover het aanbod van de provincie om hen vanuit het programma Biologisch Ondernemen Noord Holland te ondersteunen met vrijblijvende informatie. De biologische boeren zijn op verschillende momenten in de enquête gevraagd naar hun houding ten opzichte van dit aanbod van de provincie.

Voor 74% van de biologische boeren die in de toekomst graag hun biologisch areaal wil uitbreiden is het interessant om vrijblijvend informatie of ondersteuning te krijgen en voor 3 van de 4 biologische boeren die in de toekomst graag hun biologisch areaal wil afstoten is de informatie en ondersteuning interessant.

Bijna twee derde van de boeren die een bedrijfsopvolging (vanuit familie) voorziet staan welwillend tegenover het aanbod van de provincie om vrijblijvend informatie en ondersteuning te krijgen. Twee boeren geven aan graag gebruik te maken van de vrijblijvende informatie van de provincie Noord-Holland, de andere twee hebben hier geen behoefte aan.

Amsterdam, 6 februari 2013

DSP-groep BV
Van Diemenstraat 374
1013 CR Amsterdam

T +31 (0)20 625 75 37
dsp@dsp-groep.nl
www.dsp-groep.nl

KvK A'dam 33176766

DSP-groep, opgericht in 1984, is een onafhankelijk landelijk bureau voor onderzoek, advies en management, met zestig medewerkers. We werken in opdracht van de overheid (ministeries, provincies en gemeenten), maar ook van maatschappelijke organisaties op landelijk, regionaal en lokaal niveau.

Werkvelden

De werkvelden waarop we de meeste expertise hebben opgebouwd zijn veiligheid, jeugd, sport, kunst en cultuur, onderwijs, openbare ruimte en groen, sociaal beleid, stedelijke vernieuwing, welzijn, wonen en wijkgericht werken.

Dienstverlening

We ondersteunen onze opdrachtgevers bij complexe vraagstukken. We kunnen onderzoek doen, een registratiesysteem of monitor ontwikkelen, een advies uitbrengen, een beleidsvisie voorbereiden, een plan toetsen of tijdelijk het management voeren. DSP-groep geeft ook trainingen, workshops en lezingen.

Meer weten?

Neem vrijblijvend contact met ons op voor meer informatie of om een afspraak te maken. Bezoek onze website www.dsp-groep.nl voor onze projecten, publicaties en opdrachtgevers.